

Najaarsnota 2016

Afdeling: Financiën
Datum: oktober 2016
Corsanummer: T16.12885

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Uitkomsten Najaarsnota 2016	4
2.1	Mutaties Najaarsnota 2016	4
2.2	Verschillenanalyse	5
2.3	Stand en ontwikkeling beschikbare weerstandscapaciteit	5
3	Afwijkingenrapportage	6
3.1	Programma 1 Bestuur en dienstverlening	6
3.2	Programma 2 Sport, cultuur en onderwijs	7
3.3	Programma 3 Maatschappelijke ondersteuning	9
3.4	Programma 4 Lansingerland schoon, heel en veilig	12
3.5	Programma 5 Lansingerland ontwikkelt	15
3.6	Programma 6 Grondzaken	17
3.7	Programma 7 Algemene dekkingsmiddelen	18
4	Lopende investeringen 2016	21
4.1	Investeringen Beheer en Onderhoud	21
4.2	Investeringen Automatisering, Onderwijs en Ruimtelijke Ordening	24
4.3	Investeringen gedekt door subsidies	25
4.4	Ontwikkeling kapitaallasten investeringsprogramma	25
4.5	Bijstelling kapitaallasten 2016	25

1 Inleiding

Voor u ligt de Najaarsnota 2016. De Najaarsnota is een afwijkingenrapportage. Met dit document actualiseren wij het in de Begroting 2016-2019 en de Voorjaarsnota 2016 gepresenteerde financiële beeld. De opgenomen afwijkingen kunnen zowel beleidsmatig als financieel van aard zijn. Het betreft mutaties die reeds zijn gerealiseerd, dan wel mutaties die in de loop van het jaar worden voorzien. Het resultaat van de Najaarsnota 2016 geeft een beeld van het te verwachten resultaat bij de jaarrekening 2016. Daarnaast leidt het structurele effect van de Najaarsnota 2016 tot een wijziging in de begroting 2017-2020.

Resultaat Najaarsnota 2016

De primitieve Begroting 2016-2019 sloot met een voordelig saldo van € 3,2 miljoen. Na de verwerking van de financiële mutaties van de Voorjaarsnota 2016 was het saldo gedaald naar € 642.000. Deze bijstelling werd vooral veroorzaakt door de aangepaste voorschriften van het BBV. Het resultaat na verwerking van de mutaties van de Najaarsnota 2016 laat een voordelig saldo van € 2,9 miljoen zien.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 van de Najaarsnota 2016 begint met een samenvatting van de financiële uitkomsten. In hoofdstuk 3 treft u de rapportage aan waarin per programma de afwijkingen en voorgestelde begrotingswijzigingen gepresenteerd worden. In de tabellen worden voordelen voor de begroting als positief bedrag gepresenteerd. Negatieve bijstellingen voor de begroting worden in de tabellen met een - aangegeven. Tot slot gaat hoofdstuk 4 in op lopende investeringen.

2 Uitkomsten Najaarsnota 2016

Op 3 november 2015 heeft de raad de Begroting 2016-2019 vastgesteld. Hierbij was het geraamde saldo voor het jaar 2016 € 3,2 miljoen positief. Na verwerking van de Voorjaarsnota 2016 was het geraamde saldo € 642.000¹ positief. Sindsdien zijn er per saldo geen wijzigingen geweest die hebben geleid tot mutaties in de stand van de Begroting 2016-2019. Hierdoor is het actuele saldo van de Begroting 2016-2019 ad. € 642.000 conform de stand na de Voorjaarsnota 2016.

bedragen x € 1.000

	2016
Saldo begroting 2016 na voorjaarsnota (incl. reservemutaties)	642
Tussentijdse mutaties	-
Actuele begroting voor NJN 2016	642

2.1 Mutaties Najaarsnota 2016

Na verwerking van de mutaties uit de Najaarsnota 2016 ziet de stand van de Begroting 2016-2019 er als volgt uit:

bedragen x € 1.000

	2016	2017	2018	2019
Actueel saldo begroting 2016 voor NJN 2016 (A)	642			
Programma 1 Bestuur en dienstverlening	310	-100	-100	-100
Programma 2 Sport, cultuur en onderwijs	101	-36	-47	-47
Programma 3 Maatschappelijke ondersteuning	1.107	-149	-145	-138
Programma 4 Lansingerland schoon, heel en veilig	-3.771	211	188	113
Programma 5 Lansingerland onwikkelt	-11	-7	-7	-7
Programma 6 Grondzaken	9	-	-	-
Programma 7 Algemene dekkingsmiddelen	16	-87	-30	-17
Totaal mutaties najaarsnota 2016 (B)	-2.239	-168	-141	-196
Saldo begroting 2016 na verwerking NJN 2016	-1.597			
Toevoeging aan reserves (C)	-500	-	-	-
Onttrekking aan reserves (D)	5.019	-	-	-
Begroting 2016 na verwerking NJN en afwikkeling reserves (E)	2.922			
Per saldo effect mutaties NJN (=B+C+D) (F)	2.280	-168	-141	-196

Het verwachte resultaat van de Begroting 2016, voordat de mutaties van de Najaarsnota 2016 worden verwerkt, bedraagt € 642.000. Door de mutaties uit de Najaarsnota 2016 stijgt het saldo van de Begroting 2016 naar € 2,9 miljoen. In hoofdstuk 3 worden de mutaties per programma verklaard.

In bovenstaande tabel zijn wel mutaties maar geen totaalstellingen opgenomen voor de jaren 2017-2019. Deze totaalstellingen zijn op het moment van bespreking van de Najaarsnota 2016 in de Raad reeds verouderd. De Begroting 2017-2020 is dan immers al behandeld. In de tabel “Doorwerking structurele mutaties in begroting” op pagina 5 wordt het meerjarenbeeld van de saldi weergegeven.

De mutaties voor het jaar 2016 (B) en verder zijn voornamelijk incidenteel. Het overzicht hieronder is exclusief de reservemutaties:

bedragen x € 1.000

	2016	2017	2018	2019
Incidenteel vs structureel excl reservemutaties				
Incidentele wijzigingen najaarsnota 2016	-1.949	-	-	-
Structurele wijzigingen najaarsnota 2016	-290	-168	-141	-196
Totaal mutaties najaarsnota 2016	-2.239	-168	-141	-196

¹ In een later stadium van het tot stand komen van de Voorjaarsnota 2016 is de bijdrage aan de Landschapstafel gewijzigd (+ € 3.500). Dit is tekstueel opgenomen, maar niet in de tabellen / cijfers van de Voorjaarsnota verwerkt. Zie Voorjaarsnota 2016 (T16.05603) blz. 15.

Het saldo van de mutaties Najaarsnota 2016 (F) voor de jaren 2017-2020 beïnvloedt de Begroting 2017-2020. Deze structurele doorwerking is namelijk nog niet verwerkt in de Begroting 2017-2020. Indien de mutaties uit de Najaarsnota 2016 worden verwerkt in de saldi van de Begroting 2017-2020 ontstaat het onderstaande meerjarenbeeld.

bedragen x € 1.000

Doorwerking structurele mutaties in begroting	2016	2017	2018	2019
Begroting 2016 en begroting 2017-2020 voor verwerking NJN	642	2.032	2.911	2.123
Mutatie NJN 2016	2.280	-168	-141	-196
Begroting 2016 en 2017-2020 na verwerking NJN 2016	2.922	1.864	2.771	1.926

2.2 Verschillenanalyse

De Najaarsnota 2016 kent vele mutaties, zie voor verdere detaillering de afwijkingenrapportage per programma in hoofdstuk 3. De belangrijkste verschillen zijn:

- Liquidatie Stadsregio Rotterdam (€ 278.043 voordelig, programma 1, incidenteel);
- Persoonsgebonden budgetten Jeugd (€ 500.000 voordelig, programma 3, incidenteel);
- Huishoudelijke ondersteuning (€ 250.000 huishoudelijke hulp voordelig, € 270.000 dienstencheques voordelig, programma 3, incidenteel);
- Afvalverwijdering en -verwerken (€ 500.000 resultaatneutraal naar reserve, programma 4, incidenteel);
- Versnelde afschrijving maatschappelijk nut conform Voorjaarsnota 2016 (€ 5.000.000 nadelig, programma 4, incidenteel);
- Beheer en onderhoud (€ 430.000 kapitaallasten voordelig, € 210.000 stof- en onkruid voordelig, programma 4, incidenteel);
- Algemene uitkering (€ 233.000 voordelig, programma 7, incidenteel).

2.3 Stand en ontwikkeling beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit in de Begroting 2016-2019 bestaat na vaststelling van de Nota Reserves en Voorzieningen 2016 uit de algemene reserve. Voorheen maakte ook de reserve Wilderszijde deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit. De reserve Wilderszijde is echter opgeheven en het saldo is toegevoegd aan de algemene reserve (conform beslispoint 7 van de Nota Reserves en Voorzieningen). Met inachtneming van alle mutaties uit de Nota Reserves en Voorzieningen 2016 en deze Najaarsnota 2016 ontwikkelt de beschikbare weerstandscapaciteit zich als volgt voor 2016:

bedragen x € 1.000

Ontwikkeling algemene reserve	2016	2017	2018	2019
Algemene reserve 31/12 na begroting 2017-2020 incl najaarsnota '16	65.780	70.092	72.835	74.817
Totaal mutaties najaarsnota 2016	2.280	-168	-141	-196
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	68.060	69.924	72.695	74.621
Beschikbare weerstandscapaciteit	68,1	69,9	72,7	74,6
Benodigde weerstandscapaciteit	62,9	61,7	60,4	59,1
Weerstandratio	1,1	1,1	1,2	1,3

Het bovenstaande overzicht is gebaseerd op de ontwikkeling van de algemene reserve zoals gepresenteerd in de begroting 2017-2020. Daar wordt het saldo van de mutaties uit deze Najaarsnota 2016 aan toegevoegd. De verwachting is dat wij in 2018 het door de raad gewenste ratio niveau van 1,2 zullen halen.

3 Afwijkingenrapportage

Hieronder volgt per programma een overzicht van de afwijkingen op tijd, kwaliteit en financiën. Zaken die conform de begroting lopen worden niet vermeld.

3.1 Programma 1 Bestuur en dienstverlening

Programma 1 - Bestuur en dienstverlening		bedragen x € 1.000			
		2016	2017	2018	2019
Saldo begroting 2016 na voorjaarsnota		-8.188			
Tussentijdse mutaties		-85			
Actuele begroting voor NJN 2016		-8.273			
Mutaties najaarsnota					
Beleidsveld 1	Gemeenteraad, college en griffier	-100	-100	-100	-100
Beleidsveld 2	Samenwerking	278	-	-	-
Beleidsveld 3	Dienstverlening	132	-	-	-
Totaal mutaties najaarsnota		310	-100	-100	-100
Begroting 2016 na verwerking NJN 2016		-7.963			
Toevoeging aan reserves		-	-	-	-
Onttrekking aan reserves		-	-	-	-
Begroting 2016 na verwerking NJN 2016 en afwikkeling reserves		-7.963			

3.1.1 Beleidsveld 1 Gemeenteraad, college en griffier

Financiële mutaties

- De aansprakelijkheidsverzekering is opnieuw afgesloten en hierbij werd Lansingerland geconfronteerd met een forse premiestijging. Dit is vergelijkbaar met de ontwikkelingen bij andere gemeenten en het gevolg van onvoldoende concurrerende aanbieders. Structureel nadeel van € 100.000.

3.1.2 Beleidsveld 2 Samenwerking

Financiële mutaties

- Op 1 juli 2016 heeft de laatste vergadering plaatsgevonden m.b.t. de liquidatie van de stadregio Rotterdam. Het eindsaldo van de Reserve weerstandsvermogen onder voorbehoud van overlopende verplichtingen is vastgesteld op € 5.884.461. In 2015 heeft Lansingerland de eerste betaling ontvangen uit de liquidatie van de Stadsregio Rotterdam (€ 1.127.087). Conform het liquidatieplan vindt op basis van het aantal inwoners per 1-1-2015 de verdeling van de reserve weerstandsvermogen plaats onder de regiogemeenten. De incidentele ontvangst in 2016 uit de liquidatie bedraagt voor Lansingerland € 278.043 (voordeel).

3.1.3 Beleidsveld 3 Dienstverlening

Financiële mutaties

- Een doorrekening van te verwachten legesopbrengsten voor 2016 voor rijbewijzen en reisdocumenten laat zien dat de betreffende producten te laag zijn begroot, mede omdat er meer aanvragen zijn dan van tevoren ingeschat. De aanpassing geeft een voordeel voor de begroting van € 132.000.

Voorziening wethouders

- De verwachting is dat er een hogere dotatie aan de voorziening wethouders zal moeten plaatsvinden in 2016. De rekenrente voor de waardeoverdrachten voor 2017 wordt pas begin november bekend, maar de verwachting is dat deze rente lager zal uitvallen dan de rekenrente waarmee nu wordt gerekend. Bij de jaarafsluiting zal de actuele berekening worden gemaakt en worden verwerkt. Het bedrag wordt op p.m. gesteld.

3.2 Programma 2 Sport, cultuur en onderwijs

Programma 2 - Sport, cultuur en onderwijs		bedragen x € 1.000			
		2016	2017	2018	2019
Saldo begroting 2016 na voorjaarsnota		-14.380			
Tussentijdse mutaties		-359			
Actuele begroting voor NJN 2016		-14.739			
Mutaties najaarsnota					
Beleidsveld	1 Sport	-13	23	12	12
Beleidsveld	2 Cultuur	-	-	-	-
Beleidsveld	3 Onderwijs en kinderopvang	114	-59	-59	-59
Totaal mutaties najaarsnota		101	-36	-47	-47
Begroting 2016 na verwerking NJN 2016		-14.638			
Toevoeging aan reserves		-	-	-	-
Onttrekking aan reserves		-	-	-	-
Begroting 2016 na verwerking NJN 2016 en afwikkeling reserves		-14.638			

3.2.1 Beleidsveld 1 Sport

Financiële mutaties

- 2016 is een overgangsjaar in de afbouw van de sportsubsidiemogelijkheden. Nu blijkt dat de ingezette tendens, dat deze subsidies niet of nauwelijks worden aangevraagd, ook in het overgangsjaar 2016 zich voortzet. Dit is een incidenteel voordeel van € 25.000.
- De huidige uitbater van het sportcafé Rijnveen heeft te kennen gegeven te willen stoppen. Om de ruimte ook in de toekomst als gebruikruimte te kunnen voortzetten zal de gemeente ofwel de huidige inventaris moeten overnemen van de uitbater of moeten investeren in een nieuwe inventaris. Aangezien de inventaris nog prima voldoet, is kostentechnisch een overname de meest voordelige oplossing. Deze waarde bedraagt € 13.150,- en zal worden bijgeraamd bij de Najaarsnota (incidenteel nadeel).
- In deze najaarsnota heeft een bijstelling van de kapitaallasten 2016 plaatsgevonden. Voor dit beleidsveld is het effect in 2016 circa € 25.000 nadelig. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 4.
- De actualisatie van het investeringsprogramma heeft gevolgen voor de begrote kapitaallasten in verband met het verschuiven en af- en bijramingen van kredieten. Het effect speelt vanaf 2017 en verder. Voor dit beleidsveld is het effect in 2017 circa € 23.000 voordelig. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

3.2.2 Beleidsveld 2 Cultuur

Financiële mutaties

Binnen dit beleidsveld hebben zich geen mutaties voorgedaan.

3.2.3 Beleidsveld 3 Onderwijs en kinderopvang

Financiële mutaties

- De afgelopen jaren is het aantal schoolgebouwen voor openbaar voortgezet onderwijs toegenomen. Het budget voor diverse belastingen en heffingen dient daarop aangepast te worden. Voorgesteld wordt het budget structureel op te hogen met € 50.000 (nadeel). De opbrengsten zijn wel correct begroot, waardoor dit leidt tot een structureel nadeel.
- Het budget voor de leerplicht kan vanwege minder uitgaven dan geraamd incidenteel naar beneden bijgesteld worden. Voordeel van circa € 13.000.
- Sinds 2016 worden leges in rekening gebracht voor het inschrijven van kinderdagverblijven en gastouders. In 2016 ontvangen wij een incidenteel voordeel van € 10.000. Eind 2016 worden de tarieven voor de leges opnieuw vastgesteld. Er wordt dan ook een inschatting gemaakt van de verwachte inkomsten vanaf 2017.
- In de begroting 2016 is een bedrag van € 79.424,- opgenomen voor de kosten van de inspecties voor kinderopvang. Dit bedrag is gebaseerd op het bedrag dat is opgenomen in de begroting van de GGD ten aanzien van het basistakenpakket. Dit bedrag is voldoende voor het uitvoeren van de

jaarlijkse inspecties van de verschillende locaties voor kinderopvang. Daarnaast zijn wij verantwoordelijk voor de incidentele inspecties, inspecties van nieuwe locaties en nader onderzoeken wanneer er sprake is van handhaving. Vandaar dat wij voor 2016 aanvullende inkoopafspraken met de GGD hebben gemaakt. Het bedrag van de inspecties was nog niet eerder in de begroting opgenomen. Het budget wordt structureel verhoogd naar € 95.000. Dit resulteert in € 15.500 nadeel.

- In deze najaarsnota heeft een bijstelling van de kapitaallasten 2016 plaatsgevonden. Voor dit beleidsveld is het effect in 2016 circa € 156.000 voordelig. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 4.
- De actualisatie van het investeringsprogramma heeft gevolgen voor de begrote kapitaallasten in verband met het verschuiven en af- en bijramingen van kredieten. Het effect speelt vanaf 2017 en verder. Voor dit beleidsveld is het effect in 2017 circa € 6.600 nadelig. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

3.3 Programma 3 Maatschappelijke ondersteuning

Programma 3 - Maatschappelijke ondersteuning		bedragen x € 1.000			
		2016	2017	2018	2019
Saldo begroting 2016 na voorjaarsnota		-27.346			
Tussentijdse mutaties		-525	-45	-45	-45
Actuele begroting voor NJN 2016		-27.871			
Mutaties najaarsnota					
Beleidsveld	1 Jeugd	399	-50	-50	-50
Beleidsveld	2 Maatschappelijke ondersteuning	759	-29	-29	-29
Beleidsveld	3 Werk en inkomen	-50	-71	-66	-60
Totaal mutaties najaarsnota		1.107	-149	-145	-138
Begroting 2016 na verwerking NJN 2016		-26.763			
Toevoeging aan reserves		-	-	-	-
Onttrekking aan reserves		-	-	-	-
Begroting 2016 na verwerking NJN 2016 en afwikkeling reserves		-26.763			

Maatschappelijke Agenda Sociaal Domein

Binnen onderstaande beleidsvelden zijn afwijkingen van de programmabegroting opgenomen die alleen gelden voor 2016. Vanaf 2018 is een nieuw kader voor de inkoop en subsidiering van voorzieningen van toepassing (Maatschappelijke Agenda Sociaal Domein, voorheen de Transformatieagenda genoemd). Dit kader is nog in ontwikkeling en leidt in het eerste kwartaal van 2017 tot besluitvorming. Financiële gevolgen die uit dit kader vloeien nemen we mee in de voorstellen rond de Voorjaarsnota 2017 en Kadernota 2018.

3.3.1 Beleidsveld 1 Jeugd

Financiële mutaties

- Uit de cijfers blijkt dat de al eerder gesignaleerde toenemende trend voor de zorgcategorie Jeugd met een beperking extramuraal ook in 2016 verder doorzet. Het aantal indicaties is momenteel bijna verdubbeld ten opzichte van de start van 2015. Op deze post wordt structureel vanaf 2016 een overschrijding van € 50.000 verwacht (nadeel).
- Voor de PGB's geldt dat deze worden afgegeven o.b.v. een indicatie en o.b.v. daarvan worden de werkelijke kosten berekend. Het blijkt dat niet alle geïndiceerde PGB's (volledig) worden verzilverd. Dit hebben we ook in 2015 gezien (ongeveer 40% verzilverd). We kunnen hierop € 500.000 aframen voor 2016 (voordeel).
- Vanuit de toegangspartner Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), consultants en andere partners in het voorveld krijgen wij signalen dat de behoefte aan de inzet op diverse preventieve trajecten en trainingen groeit. Dit zijn trajecten die voorliggend zijn aan maatwerk. Omdat de ingezette beleidslijn is om in te zetten op substitutie van maatwerk naar preventie vragen we in 2016 € 10.000 incidenteel aan (nadeel). Hiermee gaan we inzet plegen op o.a. gezinsproblematiek die voortkomt uit vechtscheidingen door Ouderschap na Scheidingstrajecten en mediation, en 'Pak je kans' trajecten voor jongeren die in aanraking zijn geweest met de politie.
- Er bestaat momenteel een rijpende vraag naar uitbreiding van het aantal maatjestrajecten voor kinderen. We stellen daarom voor om in 2016 € 10.000 incidenteel extra toe te kennen aan maatjesprojecten (nadeel).
- Door alle betrokken partijen (gemeente, scholen, CJG, jeugdhulp) wordt erkend dat nog veel te winnen valt in het verbeteren van de aansluiting van de jeugdhulp en (zowel primair als voortgezet) onderwijs. De uitdaging is hierbij om te komen tot een integrale en samenhangende werkvorm, waardoor problemen bij jeugdigen zo vroeg mogelijk gesignaleerd worden (toegang) en zo effectief mogelijk opgepakt worden. In het kader van innovatie laten wij in Q4 van 2016 een extern bureau een advies opstellen over de wijze waarop wij dit vorm kunnen geven. Dit leidt tot één of meer pilots die wij in 2017 zouden willen uitvoeren. Op basis hiervan bepalen wij op welke wijze wij de aansluiting na 2017 structureel kunnen verbeteren. Voor het uitvoeren van het onderzoek in 2016 vragen wij een incidenteel budget van € 30.000 (nadeel).

3.3.2 Beleidsveld 2 Maatschappelijke ondersteuning

Financiële mutaties

- Tot op heden is in 2016 minder externe expertise binnen de toegang Wmo ingezet dan vooraf verwacht. Dit komt onder meer door kennisvergroting en intern beschikbare expertise op het gebied van ergotherapie. Voorstel is om in 2016 € 20.000 af te ramen (voordeel).
- De realisatie op Begeleiding Basis is minder groot dan verwacht, waar op Begeleiding Speciaal juist meer wordt ingezet. Om die reden wordt op Begeleiding Basis € 150.000 afgeraamd (voordeel).
- Begeleiding Speciaal is vaker nodig dan verwacht. Hiervoor is extra ruimte benodigd bij begeleiding speciaal. Op basis van de berekeningen tot nu toe, is € 150.000 extra nodig voor begeleiding individueel specialistisch en voor de pilots € 35.000. Komt in totaal op € 185.000 extra (nadeel).
- Er wordt minder gebruik gemaakt van vervoer naar begeleiding dan was verwacht. Om die reden wordt de post afgeraamd met € 100.000 (voordeel).
- Het budget voor collectieve zorgverzekering wordt voor 2016 overgeheveld naar participatie. Het gaat om € 194.440.
- De verwachting voor 2016 is dat het bedrag voor PGB's voor de nieuwe Wmo niet hoger zal zijn dan voor 2015. Het voorstel is de post met € 150.000 af te ramen en daarmee sluit de post aan op de hoogte van het bedrag in de Jaarrekening 2015 (voordeel).
- De post Eigen bijdrage CAK PGB Wmo nieuw is met € 41.000 afgeraamd en sluit daarmee aan op de hoogte van het bedrag in de jaarrapportage 2015 (nadeel).
- De post Eigen bijdrage Wmo maatwerkvoorzieningen is met € 150.000 afgeraamd en sluit daarmee aan op de hoogte van het bedrag in de Jaarrekening 2015 (nadeel).
- In 2016 wordt minder van de individuele vervoersvoorziening gebruik gemaakt dan vooraf begroot. Om die reden is de post afgeraamd met € 50.000 en sluit het bedrag hiermee aan op de jaarrekening 2015 (voordeel).
- De verwachting is dat over heel 2016 minder gebruik wordt gemaakt van huishoudelijke ondersteuning dan vooraf begroot. Op basis van het gebruik in 2016 tot nu toe verwachten we dat er over 2016 circa € 500.000 minder wordt uitgegeven. Het college stelt voor om in de Najaarsnota hiervan € 250.000 af te ramen. Hierdoor blijft nog € 250.000 ruimte voor eventuele herstelwerkzaamheden naar aanleiding van de uitspraken van de Centrale Raad van beroep en voor mogelijke wijzigingen in het eigen bijdrage beleid.
- De verwachting is dat over 2016 minder Huishoudelijke Hulp Toeslag (HHT) gelden ingezet worden dan beschikbaar zijn in de begroting (inclusief € 131.000 uit meicirculaire 2016, nadeel). In de komende maanden worden naast de reguliere HHT inzet (voor mantelzorgers) nog extra HHT gelden ingezet voor de pilot Take Care en voor het project HO Plus. Om die reden zal € 400.000 worden afgeraamd (voordeel).
- De post PGB Wmo oud is met € 50.000 afgeraamd en sluit daarmee aan op de hoogte van het bedrag in de jaarrapportage 2015 (voordeel).
- De administratieve vergoeding voor de uitvoering Wmo door de Sociale Verzekeringsbank (SVB) is komen te vervallen. Daarmee wordt de post voor 2016 en structureel voor de komende jaren afgeraamd naar € 0. Dit leidt tot een structureel voordeel van € 11.271.
- De post Ontvangen terugvordering Wmo is met € 40.000 afgeraamd en sluit daarmee aan op de hoogte van het bedrag in de jaarrapportage 2015 (nadeel).
- De gemeenteraad heeft bij de behandeling van de notitie 'Asielgerechtigden in Lansingerland' het college bij motie opgeroepen om asielgerechtigden te koppelen aan buddy's. Deze buddy helpt de asielgerechtigde bij diens integratie. Om deze motie uit te kunnen voeren vragen we een budget van € 15.000 incidenteel in 2016 en € 40.000 structureel vanaf 2017 (nadeel). Hiermee kunnen we één of meerdere maatschappelijke partners de opdracht geven om de buddy's te gaan werven, op te leiden en te coördineren.
- Voor de uitvoering van Toegang 2.0 hogen wij het budget in 2016 op met € 25.000. Hiermee verzorgen we deskundigheidsbevordering voor de toegangspartijen, zetten we in op (pilot) casusregie bij multiproblematiek en verbeteren we de zichtbaarheid van de gemeentelijk website voor wat betreft het Sociaal Domein (nadeel).

- Op diverse posten in de Wmo constateren we, net zoals in 2015, een overschot. We geven minder uit aan maatwerk begeleiding en dagbesteding en de verzilvering van onze indicaties op PGB is laag. Ook zien we een dalend gebruik van Huishoudelijke Ondersteuning. We laten daarom een onderzoek uitvoeren naar de verklaring van deze overschotten. In dit onderzoek worden daarnaast meteen de ervaringen van 1 jaar resultaatfinanciering op Huishoudelijke Ondersteuning en de ervaringen met onze pilot 'Take Care' gemeten, zoals eerder is toegezegd. Hiervoor wordt incidenteel in 2016 € 30.000 gereserveerd (nadeel).

3.3.3 Beleidsveld 3 Werk en inkomen

Financiële mutaties

- Het budget voor collectieve zorgverzekering wordt voor 2016 overgeheveld naar participatie van beleidsveld maatschappelijke ondersteuning. Het gaat om € 194.440.
- In de Begroting 2016-2019 hebben we als doelstelling opgenomen dat ons bijstandsbestand aan het eind van het jaar maximaal 552 bijstandsuitkeringen bedraagt. We moeten deze doelstelling naar boven bijstellen. We verwachten aan het eind van het jaar 669 bijstandsuitkeringen te hebben. Deze stijging komt onder andere door de toestroom van asielgerechtigden. Ook de samenstelling van de gehuisveste asielgerechtigden zorgt voor een extra beroep op de bijstand. We hebben namelijk in toenemende mate te maken met alleenstaande asielgerechtigden. Zij doen verhoudingsgewijs een groter beroep op de bijstand dan gezinnen. Bij een gezin van vijf hoeven we in totaal immers ook maar één uitkering te verstrekken. Daarnaast hadden we in de Begroting 2016-2019 als doelstelling opgenomen dat tachtig kandidaten fulltime uitstroonden naar betaald werk. We moeten deze verwachting nu bijstellen naar zestig kandidaten.
We stellen zowel de inkomsten als de uitgaven voor wat betreft de bijstandsuitkeringen met € 400.000 naar beneden bij. In de Voorjaarsnota 2016 hebben we beide bedragen met € 900.000 naar boven bijgesteld als gevolg van de verwachte instroom van asielgerechtigden gedurende het jaar. Hierbij deden we de aanname dat het Rijk ons volledig ging compenseren voor deze kosten. Aangezien de instroom met name plaats gaat vinden in het tweede half jaar, hebben we over het eerste half jaar minder uitgegeven aan bijstandsuitkeringen. In lijn met de aanname in de Voorjaarsnota 2016 verlagen we daarom ook de verwachte inkomsten met hetzelfde bedrag.
- We stellen het inkomstenbudget voor de Bbz met € 71.000 naar beneden bij als gevolg van verwachte lagere inkomsten door aflossingen van kredieten. We hebben deze aflossingen berekend op basis van normbedragen, conform de systematiek die het Rijk hanteert (nadeel).
- We stellen het budget voor de collectieve zorgverzekering in 2016 met in totaal € 100.000 naar beneden bij. Dit komt deels door het samenvoegen van twee budgetten die beide zijn bestemd voor de collectieve zorgverzekering. Daarnaast hebben we bij de collectieve zorgverzekering een bedrag begroot op basis van het beoogde gebruik na een aantal jaar. Alhoewel het gebruik de afgelopen twee jaar flink is gestegen (2014: 140 volwassen verzekerden, 2015: 212 volwassen verzekerden, 2016: 371 volwassen verzekerden), zitten we in 2016 nog niet op dit beoogde gebruik (voordeel).
- We stellen het budget voor schuldhulpverlening in 2016 met € 40.000 naar beneden bij. Dit komt deels doordat we minder uren in hebben hoeven kopen bij de externe partij die de schuldhulpverlening voor ons uitvoert. Daarnaast hielden we over 2015 ook zo'n € 30.000 over op dit budget (voordeel).
- We stellen het budget voor participatie in 2016 incidenteel met € 75.000 naar beneden bij. We doen dit omdat er in het eerste half jaar minder dan begroot is uitgegeven aan (externe) instrumenten voor re-integratie (voordeel).

3.4 Programma 4 Lansingerland schoon, heel en veilig

Programma 4 - Lansingerland schoon, heel en veilig				bedragen x € 1.000	
		2016	2017	2018	2019
Saldo begroting 2016 na voorjaarsnota		-16.058			
Tussentijdse mutaties		-			
Actuele begroting voor NJN 2016		-16.058			
Mutaties najaarsnota					
Beleidsveld	1 Beheer openbare ruimte	-4.328	210	187	112
Beleidsveld	2 Veiligheid en leefbaarheid	3	0	0	0
Beleidsveld	3 Afval- en afvalwatermanagement	554	-	-	-
Totaal mutaties najaarsnota		-3.771	211	188	113
Begroting 2016 na verwerking NJN 2016		-19.830			
Toevoeging aan reserves		-500	-	-	-
Onttrekking aan reserves		5.000	-	-	-
Begroting 2016 na verwerking NJN 2016 en afwikkeling reserves		-14.330			

3.4.1 Beleidsveld 1 Beheer openbare ruimte

Financiële mutaties

- Voor het product stof- en onkruidbestrijding voorzien we een incidentele onderschrijding van € 210.000. Herberekeningen voor het areaal verhardingen heeft uitgewezen dat de hoeveelheid verharding toch minder groot was dan verwacht. Een deel van de onderschrijding komt doordat er geen gebruik is gemaakt van het budget dat was gereserveerd voor onderzoek naar obstakels in de openbare ruimte. Bekostiging van dit onderzoek vindt nu plaats via het product wegen. Daarnaast is er minder veegvuil vrijgekomen bij de activiteit straatvegen en is er een lagere bijdrage aan parkmanagement benodigd (voordeel). Het structurele effect van deze onderschrijding is reeds verwerkt in de Begroting 2017-2020 d.m.v. de gewijzigde beheerplannen.
- Voor het product groen voorzien we een incidentele onderschrijding van € 165.000 (voordeel). Dit heeft diverse oorzaken. Er is een aanbestedingsvoordeel van € 50.000 op het project Hoekeindseweg Bleiswijk. Door uitstel van de overdracht van het Annie MG Schmidt park komt er € 30.000 vrij. Door uitstel van het project fietspad Kasteel wordt er € 10.000 uitgesteld. Er wordt dit jaar € 25.000 minder aan parkmanagement bijdragen verwacht. De aannemers die het regulier groenonderhoud verrichten hebben in het groeiseizoen verschillende malen niet voldaan aan het afgesproken beeldkwaliteitsniveau, dit heeft geleid tot het opleggen van boetes ad. € 50.000.
- Voor het product Openbare Verlichting wordt een overschrijding van het beschikbare budget verwacht van € 80.000. Het betreft een naheffing energiebelasting over 2013 en 2014 die abusievelijk niet is voorzien in de begroting 2016. Het overschot bij het product Stof & Onkruidbestrijding wordt ingezet als financiële dekking (nadeel).
- Voor het product Openbare Verlichting is in 2014 en in 2015 een achterstand ontstaan bij het vervangen van lampen (remplace). Om grootschalige uitval en/of storingen te voorkomen is het noodzakelijk om in 2016 een inhaalslag te maken (voor de winter). Deze inhaalslag leidt tot een overschrijding van € 80.000. Financiële dekking kan worden gevonden bij de overschotten die zijn ontstaan op de producten Stof & Onkruidbestrijding en Groen (nadeel).
- Voor het product spelen voorzien we een onderschrijding van € 25.000. Dit wordt veroorzaakt doordat er tot nu toe nagenoeg geen vandalisme heeft plaats gevonden en doordat er delen van het Annie MG Schmidt park nog niet zijn overgedragen. Dit resulteert in een incidenteel voordeel.
- In 2009 is met 3B Wonen een compensatiebudget speelvoorzieningen en verlichting overeengekomen. Dit vanwege het feit dat in 2006 een wijziging heeft plaatsgevonden in de Wet waardering onroerende zaken waarmee de lasten inzake verontreinigingsheffing van huiseigenaren in de kern Berkel en Rodenrijs zijn verlicht. Een deel van deze lastenverlichting ligt bij 3B Wonen als eigenaar van huurwoningen in de kern Berkel en Rodenrijs. 3B wonen heeft deze lastenverlichting ingezet om speelplekken en verlichting van achterpaden in de kern Berkel en Rodenrijs te realiseren. De gemeente Lansingerland heeft in totaal € 217.995 ontvangen van 3B Wonen. De jaarlijkse beheerkosten en de vervanging zijn voor rekening van de gemeente. Graag

wijzen wij u op het raadsbesluit BR0800213 van 19 februari 2009. De uitvoering is € 35.000 goedkoper uitgevallen en destijds als 'vooruitontvangen' op de balans geparkeerd. Er is in de overeenkomst met 3B Wonen geen terugbetalingsverplichting opgenomen, de doelstelling en afgesproken uitvoering is gerealiseerd. Wij stellen voor om het saldo van € 35.000 ten gunste van de algemene reserve te laten vrijvallen.

- De inkomsten op begraafplaatsen blijven in 2016 e.v. achter op de begroting. In de Begroting 2017-2020 zijn de baten reeds structureel naar beneden bijgesteld. In deze Najaarsnota 2016 worden de baten in 2016 met € 33.000 afgeraamd (nadeel).
- In de Voorjaarsnota 2016 is besloten om met ingang van 1 januari 2016 de interne uren voor voorbereiding, toezicht en administratie met betrekking tot investeringsprojecten niet meer te activeren en af te schrijven naar levensduur van het vast actief. De uren komen direct ten laste van de exploitatie, dit heeft als gevolg dat de investeringskredieten structureel omlaag kunnen en hiermee de druk op de exploitatie en de schuldpositie wordt verlaagd. In de voorjaarsnota is aangegeven dat het streven is om dit als neutrale wijziging te verwerken. Bij de najaarsnota is gebleken dat een neutrale wijziging niet mogelijk is, aangezien op geconsolideerd niveau de interne rekenrente geen effect heeft. Op dit beleidsveld zien we de versnelde afschrijving van activa met een maatschappelijk nut ter hoogte van € 5.000.000. Voor dit beleidsveld is het effect vanwege de uren en kapitaallasten in 2016 in totaal circa € 55.000 voordelig. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 4.
- In deze Najaarsnota 2016 heeft een bijstelling van de kapitaallasten 2016 plaatsgevonden. Voor dit beleidsveld is het effect in 2016 circa € 373.000 voordelig. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 4.
- De actualisatie van het investeringsprogramma heeft gevolgen voor de begrote kapitaallasten in verband met het verschuiven en af- en bijramingen van kredieten. Het effect speelt vanaf 2017 en verder. Voor dit beleidsveld is het effect in 2017 circa € 210.000 nadelig. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

Nieuwe investering

- Op basis van een stevige inzet van het college is bereikt dat het gemeentehuis via de bus bereikbaar wordt. Om de bus te kunnen laten stoppen moet een halte verplaatst worden. Het verplaatsen van de halte kost op basis van een eerste globale raming € 75.000. Het feit dat de halte op een talud nabij de watergang wordt aangelegd verklaart een deel van de kosten. Op basis van het ontwerp kan de kostenraming worden verfijnd. Het krediet ad. € 75.000 wordt met goedkeuring van de Najaarsnota 2016 formeel toegekend (separaat beslistpunt in het raadsvoorstel). Voor verdere toelichting wordt verwezen u naar hoofdstuk 4.

3.4.2 Beleidsveld 2 Veiligheid en leefbaarheid

Financiële mutaties

- In deze Najaarsnota 2016 heeft een bijstelling van de kapitaallasten 2016 plaatsgevonden. Voor dit beleidsveld is het effect in 2016 circa € 3.000 voordelig. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

3.4.3 Beleidsveld 3 Afval- en afvalwatermanagement

Financiële mutaties

- Op het product afvalverwijdering en -verwerken voorzien we een onderschrijding van € 500.000 (op een totaalbudget van € 4.822.561). Het jaar 2016 heeft, in vervolg op de nieuwe inzamelmethode, in het teken gestaan van efficiëntie. De onderschrijding is het gevolg van een efficiënte en adequate inzameling. In 2016 leidt het tot een voordeel op programma 4 en een nadeel door de toevoeging van het bedrag aan de reserve. Het structurele effect is betrokken bij het bepalen van de afvalstoffenheffing in de Begroting 2017-2020.
- De onderschrijding op de bestrijding van zwerfafval is het gevolg van een onvoorzien lagere inzet door de aannemer in verband met het lagere kwaliteitsniveau. In totaal kan er € 52.506 incidenteel worden afgeraamd (voordeel).

- In 2016 is voor projecten en initiatieven die betrekking hebben op een extra inzet voor preventie en aanpak van zwerfafval subsidie ontvangen over de jaren 2013 tot en met 2016 voor in totaal € 270.000. De uitgaven lopen in 2016 achter op de begroting. Er wordt naar verwachting € 80.000 uitgegeven. Dit heeft voornamelijk te maken met de spreiding van de uitgaven (over 2016 en 2017), met langere voorbereidingstijd en veranderende inzichten in de keuze en prioritering van de projecten. Het resterende bedrag (€ 190.000,-) wordt vooruitgeschoven en wordt op de balans geplaatst. Dit heeft geen financiële gevolgen voor dit beleidsveld.
- De actualisatie van het investeringsprogramma heeft gevolgen voor de begrote kapitaallasten in verband met het verschuiven en af- en bijramingen van kredieten. Een uitzondering geldt voor riolering. Rioolbudgettering is met het rioolfonds een gesloten systeem, waardoor voordelen op de kapitaallasten niet ten gunste komen van de algemene middelen maar aan de voorziening riolering. De voordelen op de kapitaallasten voor dit beleidsveld zijn dan ook verwerkt in een mutatie op riolering. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 4.4.

Nieuwe investering

- De ondergrondse containers van de nieuwbouw in Berkel en Rodenrijs zijn voorzien van paslezers voor het openen en sluiten van de containers, de zogenoemde smartboxen. Onze contractant/inzamelaar heeft hiervoor een investering gedaan van € 114.750. De overdracht naar de gemeente Lansingerland was beoogd als onderdeel van de termijnstaat, hetgeen via de exploitatiebegroting verloopt. Op basis van de BBV-voorschriften, Nota activabeleid en de financiële verordening wordt dit aangemerkt als investering en kan dit niet verrekend worden via de exploitatie. Voorgesteld wordt om als gemeente de smartboxen via het investeringskrediet over te nemen van de afvalinzamelaar. De kapitaallasten zijn reeds in de exploitatie voorzien. Het krediet ad. € 114.750 wordt met goedkeuring van de najaarsnota formeel toegekend (separaat beslispoint in het raadsvoorstel). Voor verdere toelichting verwijzen wij u naar paragraaf 4.
- In de bouwfase van het centrum (Dorp Oost, Bergschenhoek) is er met veel zwaar materieel gereden op de bovenliggende verharding, hierdoor zijn verzakkingen opgetreden. N.a.v. een rioolinspectie is geconstateerd dat gedeeltelijke vervanging en plaatselijke renovatie van het riool noodzakelijk is. De werkzaamheden worden gekoppeld aan reeds ingeplande werkzaamheden aan de weg. De kosten zijn geraamd op € 67.500. De kapitaallasten zijn hiermee voorzien op het product riolering. Het krediet ad. € 67.500 wordt met goedkeuring van de najaarsnota formeel toegekend (separaat beslispoint in het raadsvoorstel). Voor verdere toelichting wordt verwezen u naar hoofdstuk 4.

3.5 Programma 5 Lansingerland ontwikkelt

Programma 5 - Lansingerland ontwikkelt		bedragen x € 1.000			
		2016	2017	2018	2019
Saldo begroting 2016 na voorjaarsnota		-6.328			
Tussentijdse mutaties		-45			
Actuele begroting voor NJN 2016		-6.373			
Mutaties najaarsnota					
Beleidsveld	1 Ruimtelijke ordening	-18	-4	-4	-4
Beleidsveld	2 Infrastructuur en mobiliteit	2	-3	-3	-3
Beleidsveld	3 Economische ontwikkeling	6	-	-	-
Beleidsveld	4 Duurzaamheid	-	-	-	-
Totaal mutaties najaarsnota		-11	-7	-7	-7
Begroting 2016 na verwerking NJN 2016		-6.384			
Toevoeging aan reserves		-	-	-	-
Onttrekking aan reserves		-	-	-	-
Begroting 2016 na verwerking NJN 2016 en afwikkeling reserves		-6.384			

3.5.1 Beleidsveld 1 Ruimtelijke ordening

Beleidsmatige mutaties

- De planning van Rijkswaterstaat voor het tracébesluit van de A16 heeft vertraging opgelopen. De gemeenteraad stelt binnen een jaar nadat het tracébesluit onherroepelijk is geworden een bestemmingsplan voor de A16 vast. Als gevolg hiervan zal ook het opstellen van een gemeentelijk bestemmingsplan later starten. De planning is nu 2017.
- De Omgevingswet wordt naar verwachting in 2019 van kracht en niet in 2018 zoals eerder gepland. Binnen de organisatie is een programmaleider Omgevingswet benoemd. In het kader van de Omgevingswet is in 2016 gestart met een Omgevingsplan voor Lint-Zuid. Met het opstellen van een Omgevingsplan wordt er binnen de gemeente ervaring opgedaan met de komende wetgeving.

Financiële mutaties

- Periodiek wordt de stand van zaken van de anterieure overeenkomsten beoordeeld. Daarbij wordt bekeken of er anterieure overeenkomsten kunnen worden afgesloten en of afboekingen noodzakelijk zijn. Op dit moment verwachten we een incidenteel vrijval van circa € 27.000.
- Onder andere om doelstellingen van het ingezette vastgoedbeleid te kunnen verwezenlijken is de afgelopen jaren gebleken dat het beschikbare budget op de post grondzaken te laag is. In verband met de verkoop van vastgoed en bijv. onderzoeken naar verplaatsingen van huidige gebruikers is meer advisering noodzakelijk. Dit leidt tot een incidentele verhoging van het budget met € 15.000.
- In deze najaarsnota heeft een bijstelling van de kapitaallasten 2016 plaatsgevonden. Voor dit beleidsveld is het effect in 2016 circa € 31.000 nadelig. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

Nieuwe investering

- Om te voldoen aan de eisen van brandwerendheid moet een wand in de Leeuwerik worden aangepast. Hierover heeft de gemeente een aanschrijving van de brandweer ontvangen. Wanneer de wand niet wordt aangepast, kan het huidige gebruik in het gebouw niet worden voortgezet. De kredietaanvraag voor aanpassing van de wand bedraagt € 37.500. Het krediet ad. € 37.500 wordt met goedkeuring van de najaarsnota formeel toegekend (separaat besispunt in het raadsvoorstel). Voor verdere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

3.5.2 Beleidsveld 2 Infrastructuur en mobiliteit

Financiële mutaties

- Deze overige mutaties zijn het gevolg van een bijstelling van de kapitaallasten 2016 (effect 2016) en de actualisatie van het investeringsprogramma (effect 2017). Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

3.5.3 Beleidsveld 3 Economische ontwikkeling

Financiële mutaties

- Op basis van de huidige realisatie in 2016 en de verwachte opbrengsten 2017 e.v. zijn de baten van de marktgelden met € 6.000 positief bijgesteld. De structurele doorwerking is reeds verwerkt in de Begroting 2017-2020.

3.5.4 Beleidsveld 4 Duurzaamheid

Binnen dit beleidsveld hebben zich geen mutaties voorgedaan.

3.6 Programma 6 Grondzaken

Programma 6 - Grondzaken		bedragen x € 1.000			
		2016	2017	2018	2019
Saldo begroting 2016 na voorjaarsnota		5.428			
Tussentijdse mutaties		3.714			
Actuele begroting voor NJN 2016		9.142			
Mutaties najaarsnota					
Beleidsveld 1	Vastgoedbeleid	-	-	-	-
Beleidsveld 2	Grondexploitatie	9	-	-	-
Totaal mutaties najaarsnota		9	-	-	-
Begroting 2016 na verwerking NJN 2016		9.151			
Toevoeging aan reserves		-	-	-	-
Onttrekking aan reserves		-	-	-	-
Begroting 2016 na verwerking NJN 2016 en afwikkeling reserves		9.151			

3.6.1 Beleidsveld 1 Vastgoedbeleid

Binnen dit beleidsveld hebben zich geen mutaties voorgedaan.

3.6.2 Beleidsveld 2 Grondexploitatie

Beleidsmatige mutaties

- In 2015 en 2016 zijn overeenkomsten ondertekend voor de verkoop van het gemeentehuis Bergschenhoek en het Schooltje. De daadwerkelijke verkoop is gekoppeld aan de benodigde omgevingsvergunningen als ontbindende voorwaarde. Naar verwachting worden deze dit jaar nog verstrekt, afhankelijk van eventuele bezwaren. De opbrengsten gecorrigeerd met de bestaande boekwaarden en gemaakte kosten om verkoop mogelijk te maken bedragen voor deze panden gezamenlijk afgerond € 1,2 miljoen. Vanwege de geldende ontbindende voorwaarde is dit bedrag niet financieel opgenomen in deze najaarsnota.
- Voor 2016 is ingeschat in hoeverre de werkelijke kosten en opbrengsten overeenkomen met de geraamde kosten en opbrengsten. De verwachting is dat een deel van de geraamde kosten en opbrengsten doorschuift in de tijd. Een uitgebreide, meerjarige actualisatie van de grondexploitaties vindt plaats bij de jaarrekening. De grootste doorschuivingen in de tijd betreffen de opbrengsten voor de projecten Oudeland en Leeuwenhoekweg. De uitgifte van grond voor bedrijven is nog steeds lastig. Er wordt verhoogd ingezet op marketing en acquisitie. De effecten hiervan zijn niet direct zichtbaar, maar hebben tijd nodig. Op dit moment worden er diverse gesprekken gevoerd met geïnteresseerde partijen, concrete uitgiftecontracten zijn er nog niet. In het project Meerpolder is het contract met ERA Contour ontbonden, omdat er geen overeenstemming is bereikt over planvormgeving en planning van het project. De gronden moeten opnieuw in de markt gezet worden. Dit leidt tot vertraging in de uitgifte. Ook aan de kostenkant voorzien we een aantal doorschuivingen bij vooral de kosten voor civieltechnische werken. Dit betreft onder meer de projecten Oudeland, Meerpolder en Parkzoom. Voor een deel hangt deze doorschuiving samen met de doorschuiving van de opbrengsten. In het project Westpolder Bolwerk en Meerpolder schuiven de verwervingskosten door, aangezien er nog geen overeenstemming is met de grondeigenaren.

Financiële mutaties

- In de Begroting 2016-2019 is in 2016 geen rekening gehouden met huurinkomsten van Just Kiddies. De werkelijke huurinkomsten in 2016 bedragen afgerond € 20.600 (voordeel)
- Voor de verkoop van het 't Schooltje is het noodzakelijk dat het speelterrein gedeeltelijk wordt aangepast. De werkelijke kosten hiervoor zijn hoger dan verwacht (ca. € 11.000 nadeel). De opbrengsten voor de verkoop van 't Schooltje worden verwacht in 2017.

3.7 Programma 7 Algemene dekkingsmiddelen

Programma 7 - Algemene dekkingsmiddelen		bedragen x € 1.000			
		2016	2017	2018	2019
Saldo begroting 2016 na voorjaarsnota		67.513			
Tussentijdse mutaties		-2.700	45	45	45
Actuele begroting voor NJN 2016		64.814			
Mutaties najaarsnota					
Beleidsveld 1 Lokale heffingen		-69	-	-	-
Beleidsveld 2 Algemene uitkering gemeentefonds		233	-	-	-
Beleidsveld 3 Dividend		173	-	-	-
Beleidsveld 4 Financieringsfunctie		-259	-79	-23	-10
Beleidsveld 5 Algemene dekkingsmiddelen en saldo kostenplaatsen		-62	-8	-7	-7
Beleidsveld 6 Mutaties reserves		-	-	-	-
Totaal mutaties najaarsnota		15	-87	-30	-17
Begroting 2016 na verwerking NJN 2016		64.829			
Toevoeging aan reserves		-	-	-	-
Onttrekking aan reserves		19	-	-	-
Begroting 2016 na verwerking NJN 2016 en afwikkeling reserves		64.848			

3.7.1 Beleidsveld 1 Lokale heffingen

Financiële mutaties

- In de jaarrekening 2014 is de afrekening van het SVHW onjuist verwerkt. Dit leidt in 2016 tot een correctie van € 48.000 aan extra lasten. De baten voor lokale heffingen zijn in 2016 met € 21.000 naar beneden bijgesteld naar aanleiding van de huidige realisatie en de meerjarige prognose (nadeel).

3.7.2 Beleidsveld 2 Algemene uitkering gemeentefonds

Financiële mutaties

- De mutaties op de algemene uitkering die voortvloeien uit de meicirculaire 2016 (zie raadsbrief U16.08903) hebben in deze najaarsnota een positief effect op de begroting 2016 van € 233.000. In de brief is het voordeel vergeleken met de stand van de septembercirculaire 2015 (exclusief de tussentijdse verwerking van de VJN en de decembercirculaire), waardoor deze bedragen iets afwijken van de huidige bedragen in deze najaarsnota (voordeel).

3.7.3 Beleidsveld 3 Dividend

Financiële mutaties

- Voor 2014 heeft Eneco een hogere winst dan verwacht behaald. Dit resulteert in een hogere dividenduitkering dan in de begroting 2016 staat geraamd. De dividenduitkering over het jaar 2015 ontvangen wij in 2016. Het voordeel is € 173.000. Dit is een incidenteel voordeel.

3.7.4 Beleidsveld 4 Financieringsfunctie

Financiële mutaties

- In deze najaarsnota heeft een bijstelling van de kapitaallasten 2016 plaatsgevonden. Voor dit beleidsveld is het effect in 2016 circa € 260.000 nadelig. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 4.
- De actualisatie van het investeringsprogramma heeft gevolgen voor de begrote kapitaallasten in verband met het verschuiven en af- en bijramingen van kredieten. Het effect speelt vanaf 2017 en verder. Voor dit beleidsveld is het effect in 2017 circa € 80.000 nadelig. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

3.7.5 Beleidsveld 5 Algemene dekkingsmiddelen en saldo kostenplaatsen

Financiële mutaties

- In het contract met Optisport is opgenomen dat het honorarium jaarlijks wordt geïndexeerd. Deze indexatie van ca. € 10.000 was per abuis voor 2016 niet begroot. Voor 2017 is deze reeds verwerkt in de meerjarenbegroting (nadeel).

- Bij de start van de verhuur van de kantoorruimten van het gemeentehuis is met de huurders contractueel afgesproken dat zij voor de servicekosten (zoals elektriciteit, beveiliging, glasbewassing, etc.) een voorschot van € 37,- per m² betalen. De overeenkomst stelt vervolgens dat er een herberekening plaatsvindt op basis van werkelijke kosten. Deze herberekening heeft plaatsgevonden, wat heeft geresulteerd in een nieuw bedrag van € 30,- per m². Over de huurperiode van 1-7-2012 tot 1-7-2016 hebben de huurders het verschil terugontvangen. Hierdoor zijn de inkomsten in 2016 € 33.000,- lager dan begroot (nadeel).
- In de begroting 2016 was nog een budget van € 150.000 opgenomen voor frictiekosten en loonbudgetten voortvloeiend uit de bezuinigingen op de organisatie (Kadernota 2013). De laatste trajecten in dit kader zijn in 2016 sneller afgerond dan verwacht. Het budget kan daarom met € 150.000 worden afgeraamd. Dit is een incidenteel voordeel.
- Voor het product gebouwen voorzien we een onderschrijding van € 40.000,-. Dit wordt enerzijds veroorzaakt doordat er in 2015 minder energie is verbruikt dan voorzien (met een terugstorting van € 26.000,- in 2016 tot gevolg) en anderzijds door een verlaging van de energietarieven in 2016. Het voordeel bedraagt voor 2016 incidenteel € 40.000.
- Het saldo van de reserve personeel bedraagt in 2016 € 59.000. Voorgesteld wordt om € 19.000 te onttrekken uit deze reserve in 2016 ten behoeve van de opleidingskosten in 2016. Het budget (dat is gebaseerd op 1,5% van de totale loonsom waar landelijk 2,5% gebruikelijk is) is ontoereikend gebleken om de in dit jaar noodzakelijke opleidingskosten volledig te bekostigen. De instroom van nieuwe medewerkers en behoefte aan kwalitatieve ontwikkeling van medewerkers blijkt groter dan verwacht.
- In deze Najaarsnota 2016 heeft een bijstelling van de kapitaallasten 2016 plaatsgevonden. Voor dit beleidsveld is het effect in 2016 circa € 41.000 nadelig. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 4.
- De actualisatie van het investeringsprogramma heeft gevolgen voor de begrote kapitaallasten in verband met het verschuiven en af- en bijramingen van kredieten. Het effect speelt vanaf 2017 en verder. Voor dit beleidsveld is het effect in 2017 circa € 8.000 nadelig. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 4.
- In 2016 is een aanbesteding gestart voor nieuwe storage en servers. De huidige storage (opslag van onze gegevens) en servers (hier staan onze applicaties op geïnstalleerd) dateert uit 2011 en is gezien de economische levensduur (5 jaar), risico op technisch falen en het expireren van het huidige contract toe aan vervanging. Via een Europese openbare aanbesteding is een nieuwe leverancier (TenICT) geselecteerd. Met deze nieuwe leverancier wordt een contract aangegaan van 5 jaar.
De partij die wij hebben geselecteerd, hanteert een andere verdeling van de aanschaf en de jaarlijkse kosten dan onze vorige leverancier. De aanschafkosten vallen hoger uit dan gebudgetteerd en de jaarlijkse kosten lager. Hierdoor wordt het investeringsbudget in 2016 overschreden met € 110.000,00. De extra kapitaallasten voor de jaren 2017 t/m 2021 die voortvloeien uit deze hogere investering worden gedekt door het exploitatiebudget voor de jaarlijkse kosten te verlagen.
- In de voorjaarsnota 2016 is besloten om met ingang van 1 januari 2016 de interne uren voor voorbereiding, toezicht en administratie met betrekking tot investeringsprojecten niet meer te activeren en af te schrijven naar levensduur van het vast actief. De uren komen direct ten laste van de exploitatie, dit heeft als gevolg dat de investeringskredieten structureel omlaag kunnen en hiermee de druk op de exploitatie en de schuldpositie wordt verlaagd. In de voorjaarsnota is aangegeven dat het streven is om dit als neutrale wijziging te verwerken. Bij de najaarsnota is gebleken dat een neutrale wijziging niet mogelijk is, aangezien op geconsolideerd niveau de interne rekenrente geen effect heeft. Voor dit beleidsveld is het effect vanwege de uren en kapitaallasten in 2016 in totaal circa € 150.000 nadelig. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

3.7.6 Beleidsveld Mutaties reserves

Financiële mutaties

- De Reserve 1e inrichting OLP en meubilair is ingesteld voor de bekostiging van toekomstige aanvragen “eerste inrichting onderwijsleer-pakket en meubilair”. Op basis van de prognose 2017-2022 wordt de komende jaren een daling verwacht van de uitgaven in verband met de afzwakking van de groei van de leerlingenaantallen. In de prognose is te zien dat er vanaf 2019 een stabiele groei qua leerlingenaantal is en dat het benodigd budget voor 1e inrichting OLP en meubilair constant is. Deze reserve kan vanaf 2019 daarom vervallen. In de begroting 2017-2020 is vanaf 2019 hiervoor structureel budget opgenomen. Op basis van de prognose is de benodigde omvang van de Reserve 1 inrichting OLP en Meubilair berekend.

Het saldo van de reserve 1e inrichting OLP en meubilair per 1 januari 2016 was € 362.872. In 2016, 2017 en 2018 wordt er jaarlijks € 59.000 toegevoegd aan de reserve. De geraamde onttrekkingen zijn in 2016 € 18.278, in 2017 € 92.941 en in 2018 € 165.656. Hieruit blijkt dat € 262.997 in 2016 uit deze reserve vrij kan vallen. Gebleken is dat dit restant bedrag mede het gevolg is van een administratieve fout van € 295.837 welke in 2014 is gemaakt (zie brief aan de raad met kenmerk U16.12904). In 2014 is namelijk een onttrekking begroot op Reserve 1e inrichting OLP en meubilair welke per abuis is gerealiseerd op Reserve (tijdelijke) huisvesting primair onderwijs. Hierdoor is per heden de stand van Reserve (tijdelijke) huisvesting primair onderwijs te laag en de stand van de Reserve 1e inrichting OLP en meubilair te hoog. Herstel van deze fout in 2016 zou leiden tot een tekort van € 32.840 in Reserve 1e inrichting OLP en meubilair. Hierdoor is het onwenselijk om deze fout voor het volledige bedrag te corrigeren.

Daarnaast hebben wij bij het opstellen van de Nota Reserves en Voorzieningen de benodigde omvang van de Reserve (tijdelijke) huisvesting primair onderwijs onderzocht. De komende jaren worden inzake tijdelijke huisvesting voor primair onderwijs kosten verwacht voor de scholen Prins Willem Alexander en De Kwakel in Berkel en Rodenrijs. De exacte omvang daarvan is nog niet vast te stellen.

Wij stellen voor om het bedrag van de vrijval van de Reserve 1e inrichting OLP en meubilair ad € 262.997 toe te voegen aan de Reserve tijdelijke huisvesting primair onderwijs. Naar onze verwachting is dit bedrag minimaal benodigd voor de genoemde basisscholen.

Beleidsmatige mutaties

- De Reserve (tijdelijke) huisvesting primair onderwijs is in 2014 ingesteld om de kosten (o.a. sloop tijdelijke huisvesting) gerelateerd aan de realisatie van de scholen Westpolder 2 en Westpolder 3 af te dekken. Inmiddels zijn deze scholen afgerond, maar de noodzaak voor een reserve voor tijdelijke huisvesting primair onderwijs blijft bestaan. De komende jaren verwachten wij kosten voor andere scholen in het primair onderwijs zoals de tijdelijke huisvesting van de leerlingen van de basisscholen Prins Willem Alexander en De Kwakel in Berkel en Rodenrijs tijdens de vervangende nieuwbouw van hun schoolgebouw. Hoe hoog deze uitgaven zullen zijn, is nog niet te benoemen. Dit is afhankelijk van verschillende factoren. Wij stellen voor om het doel van de Reserve (tijdelijke) huisvesting primair onderwijs breder te trekken naar dekking van kosten gerelateerd aan de tijdelijke huisvesting en realisatie van scholen voor primair onderwijs (in plaats van alleen de scholen Westpolder 2 en Westpolder 3).

4 Lopende investeringen 2016

In de begroting 2016-2019 heeft de Raad het Meerjarig Investeringsprogramma (MIP) vastgesteld. In dit hoofdstuk wordt specifiek ingegaan op afwijkingen ten opzichte van de vastgestelde MIP en de huidige lopende projecten. Bij de voorjaarsnota 2016 heeft ook bijstelling plaatsgevonden. Er wordt onderscheid gemaakt tussen investeringen in Beheer en Onderhoud, Automatisering, Onderwijs en Ruimtelijke Ordening. De financiële effecten (kapitaallasten) zijn verwerkt in de cijfers bij de individuele programma's. Dit hoofdstuk geeft een integraal beeld van de wijzigingen op de investeringsplanning.

4.1 Investerings Beheer en Onderhoud

In de meerjarenbegroting 2016-2019 zijn de bestuurlijk relevante vervangingsinvesteringen opgenomen voor 2016. In deze Najaarsnota worden de voortgang en de mutaties van deze projecten gerapporteerd ten opzichte van het totaalkrediet per 1 januari 2016 en de actuele begroting na de voorjaarsnota. Onderstaande tabel geeft de bestuurlijk relevante projecten weer waar mutaties op hebben plaatsgevonden.

De bestuurlijk relevante projecten in 2016:

Nr.	Projecten	Actuele begroting VJN	Aframen NJN	Bijramen NJN	Versnellen project(en)	Vertraging project(en)	Actuele begroting jaarrekening
1	Riool aansluitplan buitengebied 2004(bl)	€ 52.685				€ 25.000	€ 27.685
2	Renovatie Vogelbuurt (riolering en wegen)	€ 138.985				€ 40.000	€ 98.985
	Verbeteringsmaatregel riolering glastuinbouw						
3	Overbuurtsepolder (bw)	€ 839.456					€ 839.456
4	Aanleg fietsvoorziening Pastoor Verburghweg	€ 50.000					€ 50.000
5	Herinrichting Noordersingel (riolering en wegen)	€ 1.549.825				€ 1.120.000	€ 429.825
6	Renovatie Anthuriumweg (riolering en wegen)	€ 1.293.079	€ 500.000				€ 793.079
	Herinrichting bestrating Ds van Couwenhovenlaan						
7	en omstreken (riolering en wegen)	€ 85.039					€ 85.039
8	Overige projecten	€ 4.980.609	€ 824.600	€ 835.750	€ 70.000	€ 257.000	€ 4.804.759
	Totaal	€ 8.989.678	€ 1.324.600	€ 835.750	€ 70.000	€ 1.442.000	€ 7.128.828

1. Riool aansluitplan buitengebied 2004

Dit project omvat het aansluiten van een beperkt aantal panden in het buitengebied van Bleiswijk. Ongeveer de helft van het in 2016 voorgenomen voorbereidingstraject schuift door naar het eerste kwartaal van 2017 (€ 25.000). Aanleiding is extra afstemming met het Hoogheemraadschap van Schieland en Krimpenerwaard over de projectscope. Hier is recent overeenstemming over bereikt. De voorbereidingswerkzaamheden starten aan het begin van het vierde kwartaal van 2016. De planning van de uitvoeringsfase is ongewijzigd gebleven. De start van deze fase is in 2017 voorzien.

2. Renovatie Vogelbuurt (riolering en wegen)

In de voorjaarsnota 2016 is gemeld dat een deel van de technische voorbereiding doorschuift naar 2017. Met het integrale traject zijn extra ideeën opgehaald, zowel bij de beheerders als bij betrokken buurtbewoners. Een goede uitwerking van deze ideeën vergt meer tijd. Dit betekent dat de totale technische voorbereiding doorschuift naar 2017 (€ 40.000). Deze verschuiving heeft geen invloed op de totaalplanning van het project. Conform planning zal de start van de uitvoering in 2017 plaatsvinden en is de afronding van het project in 2020 voorzien.

3. Verbeteringsmaatregel riolering glastuinbouw Overbuurtsepolder (bl)

Verloopt conform planning.

4. Aanleg fietsvoorziening Pastoor Verburghweg

Verloopt conform planning.

5. Herinrichting Noordersingel (riolering en wegen)

In de voorjaarsnota 2016 is gemeld dat in oktober 2016 gestart wordt met de uitvoering van Noordersingel fase 2. In verband met opgetreden aanbestedingstechnische complicaties (beperkt aantal inschrijvingen en nader onderzoek naar de geldigheid van inschrijvingen) is het project vertraagd. Consequentie is dat de voorlopige gunning met circa 10 weken is uitgesteld. Hierdoor loopt de planning van het vervolgtraject vertraging op. De start van de uitvoerende werkzaamheden vindt nu niet in het najaar, maar in het voorjaar plaats. In de winter kan namelijk niet gestart worden, omdat het winterweer voor problemen zorgt in de uitvoering met kwaliteitsvermindering en overlast voor bewoners als gevolg. Vanwege uitstel van de werkzaamheden wordt € 1,1 miljoen (wegen) en € 20.000 (riolering) doorgeschoven naar 2017.

6. Renovatie Anthuriumweg (riolering en wegen)

Verloopt conform planning. Uit nader onderzoek is gebleken dat de bestaande fundering hergebruikt kan worden. Op grond van een calculatieverschil en een positief aanbestedingsresultaat kan € 400.000 voor het product Wegen en € 100.000 voor het product Riolering afgeraamd worden.

7. Herinrichting bestrating Ds van Couwenhovenlaan en omstreken (riolering en wegen)

Verloopt conform planning.

8. Overige projecten

Nr.	Overige projecten	Aframingen	Bijramingen	Versnellen	Vertragen
A	Vervanging riool Gerberasingel				€ 162.000
B	Vervanging en renovatie riool Beethovenlaan	€ 42.500			
C	Aansl. Ongerioleerde panden restgebieden	€ 25.000			
D	Maatregelen VEP/WKS (bg) fase 2(K)	€ 510.000			**
E	Vervanging/renovatie riool Dorpstraat (Oost)		€ 510.000		*
F	Diversen riolering	€ 26.100	€ 26.100		
G	Reconstructie Beethovenlaan	€ 76.000			
H	Vervangen hekwerken 2016	€ 20.000			
I	Poller		€ 25.000	€ 50.000	
J	Ondergrondse containers milieuparken	€ 125.000			€ 95.000
K	Honkbalveld Orioles			€ 20.000	
L	Veegmachine (32-sectie br)(K)		€ 10.000		
M	Strooier 2012 (Stratos)(K)		€ 2.300		
N	Nido Stratos B08-24PAXN(K)		€ 5.100		
O	Aanschaf smartboxen		€ 114.750		
P	Bushalte voor gemeentehuis		€ 75.000		
Q	Vervanging/renovatie riool Dorpstraat (Noordoost)		€ 67.500		*
	Totaal	€ 824.600	€ 835.750	€ 70.000	€ 257.000

* Investerings vindt gefaseerd plaats over 2016 tot en met 2018

** Dit betreft een aframing waarin een fasering was opgenomen van 2016 tot en met 2018

Voor de overige projecten geven we een korte toelichting.

A) Vervanging riool Gerberasingel (br)

Het vervangen van het riool aan de Gerberasingel is gerelateerd aan project "fietspad kasteel - station Rodenrijs'. Gelet op lopende juridische procedures en heroverweging fietspad tracé is het project on-hold gezet. Een bedrag van € 162.000 wordt vooralsnog doorgeschoven naar 2018. De uitvoering wordt gekoppeld aan riool- en wegwerkzaamheden van de Bloemenbuurt, waarvan de Gerberasingel deel uitmaakt.

B) Vervanging en renovatie riool Beethovenlaan (bgh)

Op grond van een positief aanbestedingsresultaat kan € 42.500 worden afgeraamd.

C) Aansluiting ongerioleerde panden restgebieden (br)

In 2016 staat de aanleg van vier rioolaansluitingen gepland van ongerioleerde panden in de bouwlocatie Westpolder. De werkzaamheden zijn inmiddels afgerond en zijn door een gecombineerde uitvoering met bouwrijpwerkzaamheden voordeliger gerealiseerd. Het voor deze vier panden gereserveerde budget binnen het totaal beschikbare krediet kan worden afgeraamd met € 25.000.

D+E) Vervanging en renovatie riool Dorp-Noord Oost (bgh).

Voor het product Riool is een administratieve wijziging voorzien. Het betreft het project Verbeteringsmaatregelen + Vervanging en renovatie riool Dorp Noord-Oost. De verbeteringsmaatregelen zijn reeds in het tweede kwartaal van 2016 opgeleverd. Met deze oplevering is een goed moment aangebroken om het restkrediet (€ 510.000) voor het vervangen en de renovatie van het riool te hevelen naar een nieuw kredietnummer wat doorloopt tot en met 2018. Door de overheveling worden langjarige investeringen voorkomen en wordt de investering in lijn gebracht met het in november 2015 geaccordeerde GRP. De financiële dekking is reeds in de exploitatie gewaarborgd. De investering vindt gefaseerd plaats over de jaren 2016 tot en met 2018 (gelijk aan de oude investering).

F) Diverse rioleringsprojecten

Als gevolg van calculatieverschillen en aanbestedingsresultaten is een administratieve mutatie noodzakelijk om het investeringskrediet aan het einde van dit jaar (met de jaarrekening 2016) te kunnen afsluiten. Het saldo van deze administratieve mutaties is nihil.

G) Reconstructie Beethovenlaan (centrum bgh)

Het project Beethovenlaan in de kern Bergschenhoek is aanbesteed en voorlopig gegund. Door de integrale aanpak van het project (combinatie met rioleringswerkzaamheden) en door positieve aanbestedingsresultaten voorzien we op dit moment dat een bedrag van €76.000 kan worden afgeraamd.

H) Vervangen hekwerken

Er is door de raad krediet beschikbaar gesteld voor het vervangen van hekwerken in alle kernen. Realisatie is in een vergevorderd stadium en op basis van besteksraming kan een bedrag van €20.000 worden afgeraamd.

I) Poller Bonfut

Het juridische traject tegen de realisatie van de poller is eerder afgerond dan vooraf ingeschat. Hierdoor kan het project naar voren worden gehaald en al in het vierde kwartaal van dit jaar gerealiseerd worden. Het is daarom noodzakelijk om het in 2017 beschikbare krediet van € 50.000 naar voren te halen.

In het oorspronkelijke ontwerp van de poller was een tweekleurig verkeerslicht voorzien. Dit is aangepast naar een driekleurig verkeerslicht. Met deze upgrade kunnen eventuele schades gemakkelijker verhaald worden op de veroorzaker. In het nieuwe ontwerp is ook een extra voorziening opgenomen om de poller te beschermen tegen aantasting door opkomend grondwater. Het aanpassen van het ontwerp leidt tot een bijraming van het krediet met €25.000.

J) Ondergrondse containers milieuparken

In dit project wordt € 95.000 doorgeschoven naar 2017. Het locatieplan moet nog nader worden uitgewerkt en vraagt om een zorgvuldige afstemming met bewoners. Bovendien is de levertijd van de containers langer dan verwacht. Naast deze doorschuiving is er sprake van een aframing. De raad heeft voor het aanbrengen van ondergrondse containers een investeringskrediet toegekend van circa 1,2 miljoen. Voor een deel van de activiteiten (de levering en het plaatsen van de containers) is een aanbesteding uitgezet. Op grond van een positief aanbestedingsresultaat kan € 125.000 worden afgeraamd.

K) Honkbalveld Orioles

De renovatie van het honkbalveld van Orioles wordt naar voren geschoven. De werkzaamheden stonden aanvankelijk gepland voor eind 2017, maar vanwege de tegenvallende staat van het veld is er besloten om de werkzaamheden naar het begin van 2017 te schuiven. Daarbij is ook rekening gehouden met het

honkbalseizoen. Omdat de werkzaamheden begin 2017 uitgevoerd worden is eind 2016 al een voorbereidingsbudget van € 20.000 noodzakelijk. Dit leidt tot een overheveling van beschikbaar krediet van € 20.000 in 2017 naar 2016.

L) Veegmachine (32-sectie br)(K)

Het beschikbare investeringskrediet voor de aanschaf van een veegmachine bedroeg €150.000,-. De veegmachine inclusief de aanpassingen aan het losmechanisme is iets duurder gebleken (€ 160.000,-). Er is sprake € 10.000 overschrijding op het krediet. Dit bedrag wordt bijgeraamd.

M) Strooier 2012 (Stratos)(K)

Er is sprake van een overschrijding van het beschikbare krediet van € 2.300 (9%). Dit wordt veroorzaakt doordat bij de aanschaf van de zoutstrooier ook de opbouw op de auto is aangepast. Dit bedrag wordt bijgeraamd.

N) Nido Stratos B08-24PAXN(K)

Voor de aanschaf van de zoutstrooier is € 5.100 meer uitgegeven dan vooraf ingeschat (17%). Dit wordt veroorzaakt doordat bij de aanschaf van de zoutstrooier ook de opbouw op de auto is aangepast. Dit bedrag wordt bijgeraamd.

Nieuwe investeringen

In een separaat beslispunt vragen wij de raad om het beschikbaar stellen van krediet voor onderstaande investeringen:

O) NIEUW aanschaf Smartboxen

De ondergrondse containers van de nieuwbouw in Berkel en Rodenrijs zijn voorzien van paslezers voor het openen en sluiten van de containers, de zogenoemde smartboxen. Onze contractant/inzamelaar heeft hiervoor een investering gedaan van € 114.750. De overdracht van de smartboxen was beoogd als onderdeel van het lopende werk, hetgeen we via de exploitatiebegroting en de termijnstaat hadden willen afrekenen. Op basis van de BBV-voorschriften en de financiële verordening wordt dit aangemerkt als investering. De afschrijvingskosten zijn in de exploitatie reeds voorzien. Het vervallen van de lasten voor 2016 in de exploitatiebegroting en de termijnstaat is reeds meegenomen in de berekening van de onderschrijding van € 500.000 op het product afvalverwijdering en -verwerken (zie programma 4).

P) NIEUW Bushalte voor het gemeentehuis

Op basis van een stevige inzet van het college is bereikt dat het gemeentehuis via de bus bereikbaar wordt. Bus 174 rijdt dan vanaf de Bergweg Zuid over de Boterdorpseweg tot de rotonde met de Zuiderparklaan. Na de rotonde (die 4-kwart genomen wordt) wordt gehalteerd en rijdt de bus door naar Bergweg Noord. Om de bus te kunnen laten stoppen moet een halte verplaatst worden. Het verplaatsen van de halte kost op basis van een eerste globale raming € 75.000.

Het feit dat de halte op een talud nabij de watergang wordt aangelegd verklaart een deel van de kosten. Op dit moment wordt een ontwerp gemaakt. Op basis van het ontwerp kan de kostenraming worden verfijnd. De lijndienst wordt per 9 december aangepast. Voor de uitvoering is dit een zeer krappe planning omdat naast de watergang rekening gehouden moet worden met overleg en afstemming over de hogedrukgasleiding ter plaatse.

Q) NIEUW Vervanging en renovatie riool Dorp Oost (bgh)

In de bouwfase van het centrum is er met veel zwaar materieel gereden op de bovenliggende verharding. Hierdoor zijn verzakkingen opgetreden. N.a.v. een rioolinspectie is geconstateerd dat gedeeltelijke vervanging en plaatselijke renovatie van het riool noodzakelijk is. Gepland is het werk uit te voeren in de periode 2017-2018. De werkzaamheden worden gekoppeld aan reeds ingeplande werkzaamheden aan de weg. De kosten zijn geraamd op € 67.500. De investering vindt gefaseerd plaats over de jaren 2016 tot en met 2018.

4.2 Investerings Automatisering, Onderwijs en Ruimtelijke Ordening

Automatisering - storage en servers

In 2016 is een aanbesteding gestart voor nieuwe storage en servers. De huidige storage (opslag van onze gegevens) en servers (hier staan onze applicaties op geïnstalleerd) dateert uit 2011 en is gezien de economische levensduur (5 jaar), risico op technisch falen en het expireren van het huidige contract toe aan vervanging. Via een Europese openbare aanbesteding is een nieuwe leverancier (TenICT) geselecteerd. Met deze nieuwe leverancier wordt een contract aangegaan van 5 jaar.

De partij die wij hebben gegend, hanteert een andere verdeling van de aanschaf en de jaarlijkse kosten dan onze vorige leverancier. De aanschafkosten vallen hoger uit dan gebudgetteerd en de jaarlijkse kosten lager. Hierdoor wordt het investeringsbudget in 2016 overschreden met € 110.000. De extra kapitaallasten voor de jaren 2017 t/m 2021 die voortvloeien uit deze hogere investering worden gedekt door het exploitatiebudget voor de jaarlijkse kosten te verlagen.

Ruimtelijke ordening - NIEUW wand Leeuwerik

Om te voldoen aan de eisen van brandwerendheid moet een wand in de Leeuwerik worden aangepast. Hierover heeft de gemeente een aanschrijving van de brandweer ontvangen. Wanneer de wand niet wordt aangepast, kan het huidige gebruik in het gebouw niet worden voortgezet. De kredietaanvraag voor aanpassing van de wand bedraagt € 37.500.

4.3 Investerings gedekt door subsidies

Binnen dit onderdeel hebben er geen wijzigingen plaatsgevonden.

4.4 Ontwikkeling kapitaallasten investeringsprogramma

De actualisatie van het investeringsprogramma heeft gevolgen voor de begrote kapitaallasten in verband met het verschuiven en af- en bijramingen van kredieten. In onderstaande overzichten zijn de financiële consequenties meerjarig vertaald. Een uitzondering geldt voor riolering. Riolering is een gesloten systeem, waardoor voordelen op de kapitaallasten niet ten gunste komen van de algemene middelen maar aan de voorziening riolering. De mutatie op riolering wordt in een separaat overzicht gepresenteerd. De mutaties zijn verwerkt in de verschillende programma en beleidsvelden.

Effect kapitaallasten	2017	2018	2019	2020	2021
Programma 2	29.970	18.755	18.690	18.623	18.557
Programma 4	210.692	187.573	112.590	111.169	109.748
Programma 5	-6.822	-6.746	-6.671	-6.596	-6.520
Programma 7	-108.601	-51.767	-39.040	-37.684	-8.829
Totaal resultaat	125.239	147.815	85.569	85.512	112.956

Effect riolering	2017	2018	2019	2020	2021
Kapitaallasten riolering	120.746	74.267	38.201	37.768	37.334
Storting voorziening riolering	-120.746	-74.267	-38.201	-37.768	-37.334
Totaal	-	-	-	-	-

4.5 Bijstelling kapitaallasten 2016

Versnelde afschrijving activa maatschappelijk nut voorjaarsnota 2016

In de voorjaarsnota 2016 (T16.05603) is besloten om met ingang van 1 januari 2016 de interne uren voor voorbereiding, toezicht en administratie met betrekking tot investeringsprojecten niet meer te activeren en af te schrijven naar levensduur van het vast actief. De uren komen direct ten laste van de exploitatie, dit heeft als gevolg dat de investeringskredieten structureel omlaag gaan en hiermee de druk op de exploitatie wordt verlaagd. Onze eerste inschatting was dit deze wijziging kostenneutraal kon worden doorgevoerd. Naar nu blijkt is een neutrale wijziging niet mogelijk. Het leidt in 2016 tot een incidenteel negatief effect op het resultaat van € 93.480.

In de begroting 2017-2020 zijn de hiermee verband houdende mutaties structureel verwerkt.

Bijstelling kapitaallasten 2016

In deze Najaarsnota zijn de kapitaallasten 2016 geactualiseerd. Dit heeft een incidenteel positief effect als gevolg van € 178.732. In onderstaande tabel is dit cijfermatig uiteengezet. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt, doordat het effect van de versnelde afschrijving van activa met een maatschappelijk nut ad. € 11 mln. (conform Najaarsnota 2015) per abuis niet structureel is verwerkt in de Begroting 2016-2019. Het structurele voordeel is verwerkt in de meerjarenbegroting 2017-2020.

Effect kapitaallasten	2016
Programma 2	131.690
Programma 3	-888
Programma 4	377.755
Programma 5	-29.066
Programma 7	-300.759
Totaal resultaat-effect	178.732

Effect riolering	2016
Kapitaallasten riolering	147.462
Storting voorziening riolering	-147.462
Totaal	-